

Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola és Kollégium

Jókai Mór Szakképző Iskolai Tagintézménye

7150 Bonyhád, Jókai u. 3.

Tel: +36-74/451-537; +36-74/451-918

OM azonosító: 200914

E-mail: info@jokai.szltiszk.hu; www.jokai.szltiszk.hu

HAT-02-14-0031

"SZÁMUNKRA NINC S HATÁR..."

Szakmai beszámoló a

Határtalanul! **pályázatban**

megvalósított kulturális és szakmai tapasztalatcseréről

Bonyhád, 2015. május 30.

Készítették:

Lützenburgerné Riegl Mária

Ziegler Teréz

I. PÁLYÁZATI INFORMÁCIÓK

1. A PÁLYÁZAT CÍME - „Számunkra nincs határ...”

2. A PÁLYÁZAT CÉLJA

A projektben a **Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola és Kollégium Jókai Mór Szakképző Iskolai Tagintézménye** a Határtalanul pályázat keretében a csíkszeredai **Kós Károly Szakközépiskolával**, a külföldi magyarsággal kapcsolatos és külföldi fiatalok közötti kapcsolatok kialakulásának elősegítése érdekében együttműködött.

A pályázat célja az volt, hogy a pályázó partnerek tanulói a fogadó ország kulturális, természeti értékeit, hagyományait, szokásait megismerjék. Ugyanakkor azt szeretnénk volna, ha tanulók és kísérőik tapasztalatokat szereznének szakmájuk külföldi gyakorlatáról, technológiájáról, a külföldi modell képzési struktúrájáról, ezáltal gyarapítva szakmai ismereteiket is.

3. A PROJEKT IDŐTARTAMA

2015. március 27. – 2015. április 18.

4. A KEDVEZMÉNYEZETT INTÉZMÉNY

Tolna Megyei Önkormányzat Szent László Szakképző Iskola és Kollégium
Jókai Mór Szakképző Iskolai Tagintézménye

Tolna megye - 7150 Bonyhád, Jókai u. 3.

Tel: +36-74/451-918;

OM azonosító: 200914

E-mail: info@jokai.szltiszk.hu

Projektkoordinátorok: Lützenburgerné Riegl Mária / Ziegler Teréz

5. A PARTNERINTÉZMÉNY

Kós Károly Szakközépiskola

Hargita megye – 530241 Csíkszereda Tapolca út 20-22.

Tel:0040/745-968002

E-mail: am.lapohos@freemail.hu

Projektkoordinátorok: Lapohos Annamária / Fülöp Éva

6. A TANULMÁNYI UTAK KIVITELEZÉSE

1. tanulmányi út (Csíkszereda – Bonyhád): 2015. március 27 – 31. között,
2. tanulmányi út (Bonyhád – Csíkszereda): 2015. április 14 – 18. között.

II. ELŐKÉSZÍTÉS

7. A CÉLCSOPORT

Intézményünk a projektben résztvevő tanulókat különböző (9-11). évfolyamokból választotta ki, a bevont tanulók a gépészet, építészet illetve faipar szakmacsoportjaiban folytatják iskolánkban tanulmányaikat.

Tanulóink jelentős része hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű, rossz családi körülmények között él. Számos tanulóknak sajátos nevelési illetve beilleszkedési, magatartási zavaros, ezért is volt számunkra fontos, hogy esélyt teremtsünk számukra egyéni élményviláguk bővítésére, illetve tudatosítjuk a közösségi együttműködés, integráció, a tolerancia illetve társadalmi összefogás fontosságát. Több tanulóknak székely gyökerekre tekint vissza, ezért is fogadták lelkesen a csereprogram lehetőségét, amelyben lehetőségük nyílt saját családi múltjuk jobb megismerésére.

A határon túli partnerintézmény tanulóit a 10. és 11. évfolyam architektúra osztályaiból kerültek ki.

8. A KEDVEZMÉNYEZETTEK KIVÁLASZTÁSA

A projektben való részvétel lehetőségét több fórumon (osztályfőnöki illetve társadalomismeret óra, faliújság) hirdettük. A kiválasztás szempontjai: a tanulók iskolai teljesítménye, magatartása, személyes érdeklődése, elkötelezettsége a pályázati vállalások iránt. A tanulók egy űrlapot nyújtottak be, ami tartalmazta a személyes adataikat, tanulmányi eredményeiket, motivációs indokaikat. A tanuló itt feltüntethette azokat az egyéb tevékenységeket, amelyek pozitív megítélését segíthetik, pl.: sportkör, diákönkormányzat, érdeklődési kör.

9. FELKÉSZÍTÉS

A kedvezményezett tanulókat a pályázat előkészítő fázisában a pályázati vállalások szerinti felkészítésben részesültek:

- 4 óra előkészítő óra (szakmai megvalósítók: Kozáriné Seres Tünde, Lützenburgerné Riegl Mária),
- illetve 3 óra fakultatívan vállalt előkészítő tevékenység szakmai workshop keretében (szakmai megvalósítók: Frey István, Matusek József, Lencz János).

9.1. AZ ELŐKÉSZÍTŐ FOGLALKOZÁSOK

1. felkészítés időpontja: 2015. február 25.

- A Magyarország határain túl élő magyarság létszáma, az államhatáron kívüli elhelyezkedés történelmi okai,
- Románia etnikai összetétele,
- Csíkszereda történelmi múltjának és jelenének bemutatása, az ott élő lakosság etnikai összetétele.

2. felkészítés időpontja: 2015. március 4.

- Az együttműködés programjának, tevékenységeinek áttekintése
- A toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályai

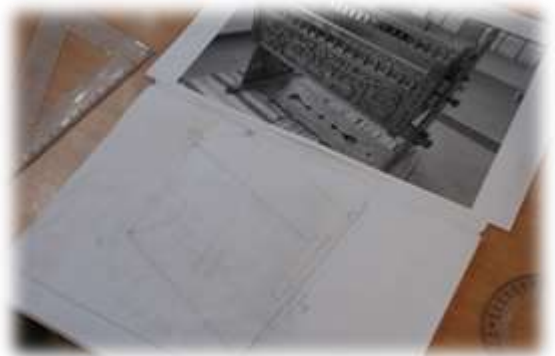
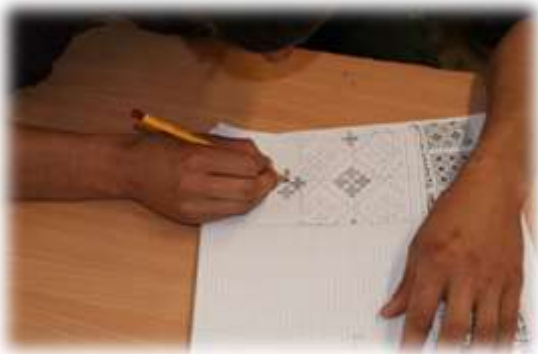

Az előkészítő órán a szakmai megvalósítók az alábbi pedagógiai módszereket alkalmazták: projekt módszer, kooperatív technikák, vizuális és szemléltetőeszközök használata, digitális tananyag, feladatbank alkalmazása, egyéni munka, páros munka, csoportmunka, individualizált tanulás a tanulási és munkatempó, időtartam figyelembevételével.

9.2. SZAKMAI WORKSHOP

A 2015. március 25-én tartott szakmai workshop keretében a tanulók szakmacsoportonként szakmais tanáraikkal csoportbontásos munkaformában a külföldi út szakmai vonatkozásához kapcsolódó felkészítésen vettek részt. A 3 órából álló felkészítéseken minden kiutazni szándékozó tanuló részt vett. A szakmai felkészítés célja a tanulmányi kirándulás szakmai megalapozása, a szakmai szempontsor áttekintése a projektet záró produktumból, ill. értékelő, disszeminációs tevékenységekből kiindulva.

10. SZERVEZÉS

A szervezési feladatokat a projektcsapat koordinálta. A szállás és utazási költségeket a kirándulások során pályázati pénzből finanszíroztuk. A tanulók ellátását és utazási biztosítását a tanulók személyes anyagi hozzájárulásával kiviteleztek.

11. KIUTAZÁS

Az erdélyi csoport 30 tanulója 3 kísérőtanárral vett részt a magyarországi tanulmányi programokon. Részünkről a 30 tanuló 4 kísérőtanárral kivitelezte az erdélyi tanulmányi kirándulást.

Az utazás mindkét kirándulás esetében a Vándor Tours által biztosított buszszolgáltatás igénybevételével történt.

III. KIVITELEZÉS

HAT-14-02-0031

HATÁRTALANULI PÁLYÁZAT

"SZÁMUNKRA NINCS HATÁR..."

- Kulturális és szakmai tapasztalatszere -

2015. MÁRCIUS 27 - 31.

BONYHÁD - FORGATÓKÖNYV

1. NAP

- 12.00 Bonyhádra érkezés
- 13.00 Ebéd
- 14.00 SZL Jókai Tagintézmény bemutatkozása (Ziegler Teréz igazgató)
- 15.00 Programismertető (Lützenburgerné Riegl Mária)
- 15.30 Látogatás a Bonyhádi Völgység Múzeumban
Téma: Az itt élő székelység története, szokásai. A Völgység régió sváb építészeti hagyományainak bemutatása.
- 18.00 Vacsora
- 19.00 Ismerkedési est, táncház

2. NAP

- 8.00 Reggeli
- 9.30 Jó idő esetén: 10 km-es gyalogtúra Óbánya, Kisújványa, Cigány-hegyi kilátó, Óbánya útvonalon.
- 9.30 Rossz idő esetén: Játékház (társasjátékok, ügyességi vetélkedő, kézműves asztal), diák focimérkőzés, pingpong, biliárdverseny
- 13.30 Ebéd
- 16.00 Szakmai kézműves műhelymunka a gépészet, építészet, faipar területén I.
- 18.00 Vacsora
- 19.00 Szakmai kézműves műhelymunka a gépészet, építészet, faipar területén II.

3. NAP

- 8.00 Reggeli
- 9.30 Tanulmányi kirándulás – Budapest
Látnivalók: Parlament, Budai vár, Halászbástya, Mátyás templom, Városliget, a Hősök tere, Gellérthegy

4. NAP

- 8.00 Reggeli
- 9.00 Tanulmányi kirándulás - Pécs
- 10.00 Üzemlátogatás (Hauni AG; Strauss Metál Kft.)
Látnivalók: Dzsámi, Székesegyház, sétálóutca, színház, Pécs Pláza
- 18.00 Vacsora
- 19.00 Projektertermék (portfólió) közös elkészítése

5. NAP

- 7.00 Reggeli
- 8.00 Hazautazás, a hazaúton Szeged megtekintése.
Látnivalók: A szegedi Dóm tér és a Fogadalmi templom megtekintése. Városnézés.

"DIÁK SZEMMEL..."

Határtalanul -

Élménybeszámoló a bonyhádi kirándulásról

2015. március 27-31.

A Határtalanul pályázat segítségével iskolánk 32 tanulója március végén Bonyhádra látogatott a Jókai Mór Szakképző Iskolába.

Nagyon vártuk az utazást, mert kevesen ismertük Magyarországon ezen régióját. Hosszadalmas buszozás után érkeztünk péntek kora délután Bonyhádra. A kiadós ebéd után városnéző sétára indultunk. A Völgységi Múzeumban megismerkedtünk a város múltjával, lakosaival és híres szülöttével, Vörösmarty Mihállyal és

Perczel Mórral. A tábornok egyenruháját még fel is próbálhattuk, és nagyon meglepett minket, hogy milyen alacsony termetű volt. Este a bonyhádiak iskoláját néztük meg, majd táncházzal zártuk a napot, ahol mindenki derekasan ropta a magyar táncokat.

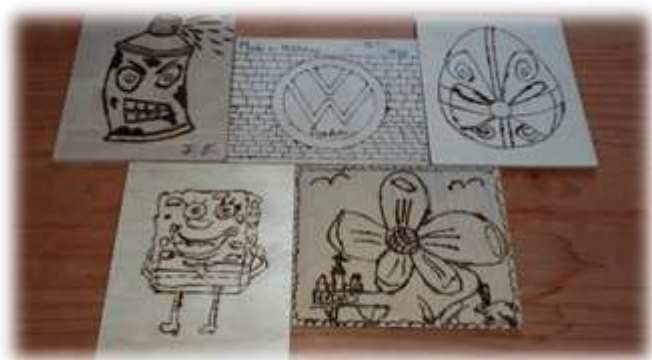
Szombaton Óbányára kirándultunk. A patak völgy legszebb részeit kerestük fel, a pisztrángos tavat, a csepegő sziklákat és a Ferde-vízesést. A túra egy közös főzéssel zárult.

A délutánt az iskolában töltöttük, ismerkedtünk egymással és közösen húsvéti ajándékokat készítettünk különböző anyagok és technikák felhasználásával. Megismerkedtünk különböző manuális anyagmegmunkálásokkal, dolgoztunk, fémmel, fával, papírral.

Vasárnap Budapestre kirándultunk. A Parlament hatalmas és csodálatos épülete mindannyiunkat lenyűgözött. Láttuk a Szent Koronát, a jogart és az országalmát. Megcsodáltuk az épület makettjét és az újonnan kialakított múzeumot is. Kifelé menet pont őrsváltás volt, nagyon tetszett a ceremónia. Ezután a Városligetbe mentünk. Megnéztük a Hősök terét, az '56-os emlékművet, a Széchenyi fürdőt, Vajdahunyad várát. A Lánchídon átsétálva a Várba értünk, ahonnan Pazar kilátás tárult elénk: gyönyörködhettünk a fényárban úszó fővárosban.

Hétfőn Pécsre vezetett az utunk. Csoportunk itt kétfelé vált, az egyik fele a Hauni gyárban a dohányfeldolgozáshoz szükséges gépsorok gyártását nézte meg, a másik csoport a Strauss széfek készítésébe kapott betekintést.

Ebéd után a város nevezetességeit kerestük fel, a székesegyházat, a dzsámit, a sétálóutcát. Volt egy kis szabad programunk, ezt az időt ajándékok vásárlására fordítottuk. Este búcsúvacsora volt, majd bemutattuk iskolánkat és az ott folyó oktatást, diákéletet.

A nap játékesttel zárult, különböző játékokban mérhettük össze képességeinket.

Kedden már sajnos indultunk haza. Útközben még megálltunk Szegeden, megnéztük a fogadalmi templomot és környékét.

Ebben a pár napban nagyon jól éreztük magunkat Bonyhádon. Érdekes, gazdag volt a programkínálat, sok új információt kaptunk. Nagyon jól éreztük magunkat, reméljük még folytatódni fog ez a program és jöhetünk még Bonyhádra.

Jakab Nimród

11.C

"TANÁR SZEMMEL..."

BESZÁMOLÓ A CSÍKSZEREDAI KÓS KÁROLY SZAKKÖZÉPISKOLA DIÁKJAINAK, TANÁRAINAK BONYHÁDI (JÓKAI MÓR SZAKKÖZÉPISKOLA) LÁTOGATÁSÁRÓL 2015. március 27-31.

Iskolánk 32 tanulója és három tanára azt a lehetőséget kapta (a Határtalanul! magyar állam által kiírt nyertes pályázat segítségével), hogy partneriskolánk, a Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola és Kollégium körébe tartozó Jókai Mór Szakképző Iskolába látogathattak és részt vehetett a közös, építészet témakörben megszervezett tanulmányi

kirándulásokon. Nagyon sok élménnyel gazdagodtunk, sok kedves embert, diákot ismerhettünk meg, csodálatos helyeket, épületeket figyelhettünk meg.

Az ötnapos út során (március 27-től 31-ig) rengeteg színes programban és látnivalóban volt részünk. Az érkezés napján Bonyhád település múltjába-jelenébe kaptunk bepillantást egy rövid városnéző körút formájában, mely a Völgységi Múzeumban ért véget. Megtudtuk, hogy a település lakói sváb, sőt székely gyökerekkel is rendelkeznek, identitásukra büszkék. Az iskola és a kollégium pedig a település neves szülőtte, Perczel Mór, '48-as tábornok családi birtokán fekszik. Az este a fogadó intézmény meglátogatásával és táncházzal zárult.

Perczel Mór tábornoki egyenruhájában

A második napon Óbánya csodálatos patak völgyébe tehetünk kirándulást, megcsodálhattuk a kora tavaszi erdőt, pisztrángos tavacsskát, a csepegő sziklákat valamint a Ferde-vízesést.

A délután ismerkedéssel, közös húsvéti kézműveskedéssel zárult kitűnő hangulatban.

Ott tartózkodásunk harmadik napján került sor a budapesti látogatásra, melyet mindannyian nagy örömmel vártunk. Az első állomásunk a Parlament épülete volt. Csodálatos és hatalmas épület, építészeti remekmű. Megtekinthettük a szigorúan őrzött Szent Koronát valamint az államhatalom jelképeiként szolgáló jogart és országalmát. A Belső udvarban fényképészeti kiállítást nézhettünk meg, valamint az alagsorban nemrégiben kialakított múzeumi tárlatot. Téren épp tanúi lehettünk az őrsváltás látványos ceremóniájának.

Innen útunk a Városligetbe vezetett, ahol az '56-os emlékművet, a Széchenyi gyógyfürdő épületét, valamint a Vajdahunyadi várat (ahol a Mezőgazdasági Múzeum működik), a Hősök terét csodálhattuk meg. A nap hátralevő részében átsétálhattunk a Lánchídon a budai oldalra, majd felsétáltunk a Várba.

Itt gyönyörködhattunk a csodálatos látványban, mely az alkonyi napfényben tárult a szemünk elé. A

várban körüljártuk a Nemzeti Galériának otthont adó épületet, a Széchenyi- könyvtárat, megbámultuk az elnöki palota épületét, majd a Mátyás-templomot és a Halász-bátyát.

Március 30-án, a negyedik napon került sor Pécs városának meglátogatására.

Tanulmányutunk két gyárlátogatással indult: a csapat fele a Hauni Hungária gyárban a dohányfeldolgozáshoz szükséges gépsorok előállításának folyamatába leshetett bele, a csapat másik fele a Strauss széféket, páncélzatokat gyártó cég munkájával ismerkedhetett. Mindkét esetben élményekkel gazdagon távoztunk hála a karizmatikus előadóknak, akik még színesebbé tették számunkra az információk özönét.

Délután megcsodálhattuk Pécs főterét, a környező épületeket, valamint a Gázi Kászim pasa dzsámiját, majd a székesegyházat.

A sétálóutcában fényképeztünk a Weöres Sándor szobornál, valamint a színház előtti kis téren. A nap a vendégintézmény, a csíkszeredai Kós Károly Szakközépiskola szakmai bemutatójával ill. játékesttel zárult.

Az ötödik nap, a hazautazás napjával esett egybe. A csapat a hazafele vezető úton Szeged néhány látványosságával ismerkedhetett. Megtekintettük a felújítás alatt álló Dóm épületét, a vele szembeni könyvtár épületét, valamint a Szegedi Tudományegyetem épületét, a József Attila szobrot. Időhiány miatt a Tisza-partra már nem jutottunk el.

Nagyon gazdag és színes programokban volt részünk, csodálatos épületeket láthattunk, a diákok számára kihagyhatatlan élményt, látványt, jól adagolt információhalmazt köszönhetünk a Határtalanul! pályázatnak, a fogadóintézménynek.

Fülöp Éva , magyartanár

Kós Károly Szakközépiskola, Csíkszereda

2015. április 4.

FORGATÓKÖNYV

2015. ÁPRILIS 14 – 18.

Helyszín: Palladis Ars:M-Ciuc,str.Bolyai nr.13,CF:130555229

Április 14. kedd, Csíkszereda

Időpont	Tevékenység
20:00	Érkezés, szobák elfoglalása
21:00	Vacsora

Április 15. szerda, Felcsík

Időpont	Tevékenység
8:00	Reggeli
9:00	Békás szoros, Gyilkos tó megtekintése. A hegységet alkotó kőzetek, borítónövényzet tanulmányozása, felhasználási lehetőségük az építőiparban.
13:00	Ebéd: Gondúzó étterem
14:00	Sugó barlang-barlangtani rezervátum megtekintése. A barlangot alkotó kőzetek tanulmányozása, felhasználási lehetőségük az építőiparban.
18:00	Vacsora
19:00	Iskola megismerése, fogadóintézmény képzési profiljának bemutatása

Április 16. csütörtök, Alcsík

Időpont	Tevékenység
8:00	Reggeli
9:00	Borvítöltőtelep / Újtusnád - Tusnádfürdőn a Sólyomkő geológiai rezervátum megtekintése. A környező kőzetek tanulmányozása, felhasználhatósági lehetőségeik.
13:00	Ebéd: csomag
14:00	Szent Anna tó, Mohos tőzegláp-növényzeti rezervátum megtekintése, vegyes erdei növényzet tanulmányozása.
18:00	Vacsora
19:00	Városnézés (Petőfi, Mikó vár, Jégpálya, Tapstér)
21:00	Bemutató kisfilm a városról

Április 17. péntek, Gyimes

Időpont	Tevékenység
8:00	Reggeli
9:00	Gyimesi szoros és az ezeréves határ megtekintése.
13:00	Ebéd: Deáky panzió
14:00	Gyimesbükk a monarchia legutolsó vasútállomása és egy felújított vasúti őrház, amiben vasúti múzeum működik (vasúttörténeti kiállítás gépészeti szempontok alapján). A 17. században épült Rákóczi vár romjainak megtekintése.
18:00	Somlyó: kegytemplom
19:00	Vacsora

Április 18. szombat, Parajd

Időpont	Tevékenység
8:00	Reggeli
9:00	Parajd - Sóbánya: kápolna megtekintése. Hazautazás
13:00	Ebéd: csomag

"DIÁK SZEMMEL..."

BESZÁMOLÓ A CSÍKSZEREDAI ÚTAZÁSRÓL 2015. ÁPRILIS 14-18.

Már napokkal a kirándulás előtt epekedve vártuk az indulást. A hosszú utazás alatt nagyon elfáradtunk, de mikor odaértünk mindenki örömmel szállt le a buszról.

A csíkszeredai diákok is nagyon vártak minket. A szállás elfoglalása után finom vacsorát kaptunk, aztán mindenki örült, hogy végre ágyba bújhat.

Szerda reggel már 8 órakor reggeliztünk, hiszen 9 órakor már indultunk a Sugó barlang, a Gyilkos-tó és a Békás szoros megtekintésére. Leírhatatlan az a látvány, ami fogadott minket: gyönyörű táj, gyönyörű kilátás. Kiadós séta után értünk a barlanghoz, de az érdekes kőzetek és formák megérték a fáradságot

Ebédre helyi ételt kaptunk, a kis kolbászkákat, a micset mindenki jóízűen falta.

Tele pocakkal vágtunk neki a Békás szorosnak. Kezdetben nehezen indult a séta, de a táj elfeledtette velünk a délelőtti barlangászás fáradságait.

Este ismételten finom vacsorát kaptunk. Azután a csíkszeredai fiatalok bemutatták iskolájukat és az ott folyó képzésekről is tájékoztattak bennünket.

Csütörtökön megint korán volt reggeli, hisz 9 órakor már indultunk Tusnádfürdőre. A Somlyókő geológiai rezervátumot tekintettük meg. Nagyon sokat tanultunk az ottani biológia tanárnő előadásából. Elmentünk egy borvíztöltődébe, ahol megnéztük, hogyan palackozzák az ásványvizet. (Sajnos itt nem lehetett fotót készíteni.)

A hideg ebéd elfogyasztása után indultunk a Szent Anna-tóhoz és a mohos tőzegláp növényzeti rezervátumhoz. Ismételten gyönyörű dolgokat láttunk, megismertük a tó legendáját Benedek Elek meséje nyomán. Este városnézésre indultunk Csíkszeredán.

Élveztük, hogy kicsit szabadok voltunk, egyedül –az ottani diákok segítségével –fedeztük fel a várost. Ezek után már ismerősként néztük meg a fogadó iskola diákjai által készített kisfilmet. Megbeszéltük a látottakat és pihenni tértünk.

Pénteken a gyimesi szoros és az ezeréves határ volt az úti célunk. Az a rengeteg lépcső, ami a Rákóczi várhoz vezetett, mindenkit alaposan megpróbált, de a csodálatos kilátás kárpótolt minket a hegymászásért. Megérte felmászni ide!

Ezután megnéztük a monarchia legutolsó vasúti őrházát, amit nemrég újíttak fel és amiben vasúti múzeum működik. Nagyon finom és kiadós ebédet kaptunk a Deáky Panzióban, ahol a felszolgált ételek mellé csángó zene és tánc is járt és mi is megtanulhattunk néhány tánclépést.

Az ebéd egy nagy közös tánccal zárult, amiben tanár és diák egyaránt részt vett.

Útban Csíkszereda felé megnéztük a csíksomlyói templomot, ahol néhányan elmondtak egy - egy imát a kegyzoborhoz. Reméljük, Szűz Mária meghallgatta őket és teljesíti kérésüket. Este mindenki csomagolt, búcsúzkodott, készültünk haza.

Szombaton korán reggel indultunk Parajdra, a Sóbánya megtekintésére. Nézelődtünk és szép ajándékokat vásároltunk, csodás képeket készítettünk. Ezek után ismét hosszú utazás várt ránk, míg Bonyhádra értünk.

Örültünk, hogy ellátogathattunk Csíkszeredára és ők is jártak nálunk. megismerhettük szokásaikat, barátokat találtunk Erdélyben. Szomorúan jöttünk haza, de reméljük lesz még alkalom, hogy visszamenjünk hozzájuk és szívesen várjuk őket a következő évben is.

Rostás Regina
9.D osztályos tanuló

"TANÁR SZEMMEL..."

BESZÁMOLÓ A CSÍKSZEREDAI ÚTAZÁSRÓL

2015. ÁPRILIS 14-18.

A Határtalanul pályázat folytatásaként iskolánk 30 tanulója és a kísérő pedagógusok április 14-én reggel izgatottan várták a busz érkezését, hogy útnak induljanak Csíkszeredába és ezúttal ők ismerkedjenek meg a gyönyörű Erdély városaival, hegyeivel, természeti szépségeivel.

Az odafelé vezető úton sokat beszélgettünk az elkövetkező napok programjairól, az előttünk álló kirándulásokról. A határ átlépése után kicsit más, számunkra érdekesebb kép tárult elénk, megfigyelhettük az erdélyi épületeket, építészeti stílusokat, faragott székely kapukat. Ahogy közeledtünk úti célunk felé megcsodálhattuk a Tordai-hasadékot a Torockói-hegységben és a jellegzetes bádogtetős roma palotákat. Káprázatos panoráma tárult elénk a Kárpátok hegyeiről. Késő este érkeztünk meg Csíkszeredába, ahol a szállás elfoglalása és a vacsora után igyekeztünk gyorsan kipihenni a hosszú út fáradalmait.

Erdélyi kirándulásunk másnapján Felcsík kulturális és természeti szépségeivel ismerkedhettünk. Reggeli után busszal indultunk útnak, első állomásunk a Sugó-barlang volt, mely a Gyergyói-medencében található. Hatalmas lucfenyőkkel kísért erdei sétánk után érkeztünk a bejárathoz, ahol Simon László barlangász is csatlakozott a csapatunkhoz és mesélt a barlang keletkezéséről, a kőzetekről, cseppkövekről valamint az állatvilágról. Az érdekes és humoros tájékoztató után 2 csoportban, fejünkön és kezünkben elemlámpával személyesen is megtekinthettük a képződményeket, a bent uralkodó élővilágot, számos különféle denevérfajjal.

Kellemesen elfáradva tértünk vissza buszunkhoz és Gyergyószentmiklóst érintve a „Gondúzó étteremben” egy bőséges ebéd során megkóstolhattuk a „mics” nevű helyi specialitást. Az ízletes étel mellett a famegmunkálás és felhasználás számos módját is

tapasztaltuk. Az étteremben szinte minden bútordarab, szék, pad, asztal, polcok, ruhafogasok az asztalosok kezűességéről és kreativitásáról árulkodtak.

Délután az oly sokat emlegetett és méltán híres Gyilkos-tóhoz és a Békás-szoroshoz látogattunk. A kellemes tavaszi napsütésben elénk tárultak a még mindig hófödte hegycsúcsok, a színes növényzet, fák, fenyvesek. Asztalos és kőműves tanulóink szakmai

szemmel nézve is nagyon sok hasznos, érdekes tapasztalatot szereztek, mivel helyi idegenvezetőnk, László az ízes székel viccekkel tarkított történeteiben arról is mesélt, hogy a természeti adottságok révén számtalan felhasználási lehetőség és szinte kiapadhatatlan nyersanyagforrás (fa, kő) áll az építőipar rendelkezésére. Személyisége, tájszólása és humora mindenki számára feledhetetlenné tette ezt a napot. Vacsora után a vendéglátó iskola vezetője, szaktanárai és diákjai meséltek iskolájukról, annak névadójáról, a képzési formákról, az oktatott szakmákról. Megmutatták a tantermeket, melyeket sok esetben az adott osztályközösség együttesen újít fel, dekorál és tesz otthonossá, barátságossá.

Csütörtökön Alcsík volt az úti cél. Először egy borvíztöltőde üzembe látogattunk, ahol a gépiesített, korszerű technika, a gyártó –palackozó- és csomagolósorok működése, a tiszta munkakörnyezet valamennyi diákunk érdeklődését felkeltette és figyelmesen hallgatták az üzem munkatársának tájékoztatóját.

Ezután Újtusnád hangulatos kis városában sétálgattunk, ahonnan ismét csodás kilátás nyílt a monumentális fenyves erdőkre, sziklákra és a Súlyomkőre.

Délutáni programunk során a festői környezetben megbúvó, gyönyörű Szent Anna tóhoz kirándultunk. Gyalogszerrel indultunk az erdőn át a tóhoz és a Szent Anna kápolnához, ahol Dienes Zsófia tanárnő felolvasta Benedek Elek Szent Anna legendáját. Busszal nem tudtuk megközelíteni a tavat, mert a kanyargós, sok helyütt árnyékos szakaszokon még havas és jeges volt az út. Ezután egy növényteni rezervátumba, a Mohos tőzegláphoz látogattunk. Ismét mesés szép panoráma tárult elénk, bár kicsit keveset láthattunk az éppen csak ébredező természet kincseiből.

Vacsora után a csíkszeredai diákok kisfilmjét tekintettük meg, ahol ötletesen mutatták be a város híres épületeit, nevezetességeit és egyúttal szabadidős elfoglaltságaikat is. Ezt követően városnéző túrára indultunk, és ismerkedhettünk székely vendéglátóink hangulatos otthonával. A város látnivalói közé tartozik többek között a Mikó vár, a Városháza, a mújégpálya, a Taps-tér, a színház épülete. A diákok lelkesedését és lendületét mutatja az is, hogy a késő esti órákban még focimeccset játszottak és a helyi tanulókkal közösen szerveztek programokat a szabad órákra is.

Bízva a gyönyörű napsütésben és a kellemesen meleg tavaszi időjárásban harmadnap a Gyimesek felé vettük az irányt. A Gyimesi –szoros és az ezeréves határ megtekintése ismét nagyon érdekes programnak ígérkezett. A délelőtti órákban érkeztünk meg Gyimesbükkre a Deáky panzióhoz, ahol

Deáky András, a tulajdonos egy rövid, de annál érdekfeszítőbb történelemórát tartott nekünk az itt élő népek múltjáról, kultúrájáról, a vándorlásairól, mindennapi életükről, anyanyelvükről és egyúttal felhívta a figyelmünket arra, hogy mi mindannyian felelősek vagyunk a magyar nép sorsáért és segítenünk kell a határon túl élőket. Valamennyi tanuló nagy érdeklődéssel hallgatta lebilincselő és lelkesítő előadását, mely remélhetőleg magyarságtudatukat és hazaszeretetüket is megerősítette.

Ezt követően elsétáltunk a közeli 1000 éves határhoz, a monarchia legutolsó vasútállomására, ahol a felújított vasúti őrházban működő vasúti múzeumot tekintettük meg. Majd a meredek lépcsőket leküzdve a 17. században épült Rákóczi vár romjairól megcsodálhattuk az egykori

határvidéket, majd átsétáltunk a kontumáci kápolnához. Visszatérve a panzióhoz megebédeltünk, délutánunkat pedig egy hangulatos és sokszínű folklór előadás színesítette. Megismerkedhettünk a csángó népzenevel, hangszerekkel, népviselettel, néptáncsal, amit mi is ki próbálhattunk. Még meglátogattuk a gyimesbükki vasútállomás monumentális épületét, ahol Sissi külön várószobájába is betekinthettünk.

Gyimes gyönyörű tájai után Csíksomlyóra vezetett az utunk, ahol a kegytemplomban Szűz Mária aranyszobra előtt imádkozva mindenki kérhette segítségét, bízva, hogy kívánsága hamarosan teljesül. A híres pünkösdi búcsúnak otthont adó Somlyó után

csíkszeredai szálláshelyünkre mentünk és megbeszéltük a másnapi hazautazással kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat.

Szombaton reggeli után megköszöntük a kollégák és a diákok vendégszeretetét, kedvességét és a színes programokat. Pár óra utazás után megérkeztünk Parajdra, ami hatalmas sókészleteiről és sóbányáiról ismert. Néhány órát töltöttünk a városban, körbenéztünk a turisták számára kialakított hatalmas sóbányában, ajándékokat vásároltunk és felejthetetlen élményekkel, emlékekkel, tapasztalatokkal a tarsolyunkban hazaindultunk.

Valamennyien elmondhatjuk: Erdély ismét győzött, újabb rajongókat szerzett magának. Reméljük lesz még alkalmunk, hogy ismét oda látogassunk és minél többet megismerhessünk belőle.

Ferencz-Szócs Szilvia
Lützenburgerné Riegl Mária

IV. DISSZEMINÁCIÓ - ZÁRÁS

1. HATÁRTALANUL! TÉMANAP - A NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS NAPJA

- Időpont: 2015. május 8.
- Kivitelezés: A program megvalósítása forgószínpadszerűen zajlott. Az egyes állomások 45 percesek voltak, a szünetek megtartása után az osztályok a következő állomásra vonultak.
- Állomások:
 - Erdélyben kirándultunk! - élménybeszámoló alapján szövegértési feladat megoldása
 - Természetismeret - Honismeret: Mit látsz? Ki illetve mi vagyok? (híres emberek, látnivalók felismerésével kapcsolatos feladat)
 - Rendkívüli történelemóra - Hogyan kerültek magyarok a határainkon túlra?
 - Szakrajz - Fotó alapján szabadkézi rajz készítése (épület, bútor, díszítési elem stb.)
- Értékelés - az órai teljesítmények értékelése minden tantárgyból érdemjeggyel

2. HATÁRTALANUL! ÉRTÉKELŐ ÓRA ÉS BEMUTATÓ ELŐADÁS

- Időpont: 2015. május 14.
- Tartalom: A kirándulás során látottak kerültek feldolgozásra különböző munkaformákkal (IT eszközök használata, csoportmunka, szóbeli beszámoló, köteleetlen beszélgetés, keretében). Az óra keretében rajz, plakát illetve tanulói élménybeszámoló készült.

3. HATÁRTALANUL! A FAKULTATÍVAN VÁLLALT BEMUTATÓ ELŐADÁS

- Időpont: 2015. május 21.
- Tartalom: A kirándulás bemutatása az utazásban részt nem vett tanulóknak.

4. PROJEKTPRODUKTUMOK

- A vendégcsoport tagjai a fogadóintézmény diákjainak segítségével egy tájékoztató füzetet készítettek a két város kulturális értékeiről, a 2 intézmény szakmai tevékenységeiről. A tájékoztató füzet nemcsak szakiskolásoknak, hanem ált. iskolai tanulóknak is hasznos lehet, hiszen ezáltal bepillantást nyernek a Határtalan pályázatba, a hazai és külföldi szakképzésbe. A füzet elkészítésnek folyamata számos kompetenciára nevelt, mint pl.: alkalmazkodóképességre, szabálykövetésre, problémamegoldásra, toleranciára, az értékek, hagyományok tiszteletét és ápolását is erősítheti. A szakmát tanulók számára érdekes lehet, hogy milyen hasonlóságok és különbségek vannak az adott szakképzés oktatásában.
- A második kirándulás keretében kisfilm készült. A vendégcsoport tagjai a fogadóintézmény diákjainak segítségével bemutatófilmet készítenek a fogadó ország kulturális, természeti értékeiről, hagyományairól, a megszerzett szakmai tapasztalatokról. Az elkészülő bemutató(film) nemcsak a pályázatban résztvevők számára hasznosítható, hanem a modern ped. módszerek segítségével bármelyik tanulóval tantárgyi foglalkozásban feldolgozható, kamatoztatható. Az elkészülő bemutató(film) egyik pozitívuma, hogy a munkafolyamat során a tanulók nemcsak ismereteiket bővítik, hanem jelentős mértékű közösségformáló hatása is van.

5. NYILVÁNOSSÁG

- A pályázatról 2015.02.12-én újságcikk jelent meg a Tolnai Népszerűségben.
- A projektről felkerül mindkét iskola honlapjára.

V. A KIRÁNDULÁS ÉRTÉKELÉSE

2015. március 27 - 31.

Szemponatok	Kiemelkedő	Jó	Átlagos	Átlag alatti	Nem kielégítő
Utazás (busz)		x			
Szállás		x			
Étkezés	x				
Programok	x				
A fogadóintézménnyel történő együttműködés	x				

2015. április 14 – 18.

Szemponatok	Kiemelkedő	Jó	Átlagos	Átlag alatti	Nem kielégítő
Utazás (busz)		x			
Szállás		x			
Étkezés		x			
Programok	x				
A fogadóintézménnyel történő együttműködés	x				